

در سعادت‌ده باب عالی جوانزده
دایرۀ مخصوصه

صل اداره :

مکتبۃ الفتن

صراحت

۱۳۲۶

خطار:

سلکنده موافق آثار جدیه مع المعنوي
قبول اولور
درج ایدهین آثار اعاده او تماز

لیس، فلسفه، علوم، صفوون، ادبیات و میانیات و باطلاعات اجتماعی و دینی احوال و شوره اموریه ده بحث ایده و هفته ده پرنشر او لئونه.

آبونه بدلى

سته لکی التي آیلنى

مالک عثمانیه اچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه «	۶۹۵	۳۹۵	روباه
سائیر مالک اجنبیه «	۱۷	۹	فرانق

در سعادت‌ده نسخه‌ی ۵۰ پاره‌در

صاحب و مؤسس‌لری :

ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۹۴

قیرله‌دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

او چنجی جلد

۲۰ شوال ۳۹۷ پنجشنبه ۲۲ نشرين اول ۳۹۵

عدد : ۶۱

بو کون دول مظمه دن عد اولنан ژاپونیا بوندن قرق الی سنه
اول نه حالده ایدی؟ بوندن درت سنه اول روس و ژاپون سفر نده
ژاپونلرک غالب کله جکنی کیم امید ایدیوردی؟ ایشته ژاپونلرده همار فک
انتشاری روسلری مغلوب ایتدی. دین مسیحیتیک شمشدی یه قدر
فوق العاده انتشاری او رو پادده مو جودا و لان مبشر مکتبه ای سایه سنده در.
بر ملته که مکتبه یو قدر، او ملته ک حوتی درجه و جو یه
واصل او لمش دیمکدر، اعصار اخیره ده دین اسلامک ترقی ایته سنه برنجی
سد، کاون تاشیر یه نک مفقود یه تندن ایلو و کلشدر.

مehr منیر اسلامیتک آسمان شرقدن لمعه پاش علویت او لدینی زمانلرده
ایدی که تاریخ عالمده حقیقته پک بیوک بر دور آچیلمش ایدی : محور
حقیقیاسندن انحراف ایتمش اولان اسکی مذهب بلو تا ۱۷۵۰ نان صارصلدی ؛
عصرلردن بروی برو خاوت ایچنده امرار عمر ایتمکده بولونان بر قومذ کا
پورده بیوک بر فعالیت کورلدی ؟ نورانی بر دین ، پارلاق بر مدنیت
اولا شرق انقلوینی ، آنلن صکره آفریقـامک جهات شهالیه سفی ،
صکره ده آوروپانک منتهای غرب جنویسنسی تنویر ایلدی . اولدری
مدنیتندن ، کلاتدن محروم اولان عربلا اسلامیتله اشرف ایتدکد نصکره
اویله پارلاق موافقیتلر ، اویله شانلی مظفريتلر فزاندیلر که ، یونانیلرک ،
ایرانیلرک ، رومایلرک عصرلرجه چالیشوب چبالا یوبده میدانه کتیره مدلکلری
مظہریتله پک سریع بر صورتده نائل او لدیلر . والحاصل اهل اسلام
ایله مناسبتده بولونان بتون اقوامک پک آز بر مدت ایچنده مدنیت
اسلامیه بی قبول ایلدکلری مشهود او لیور . فقط بونلر دین اسلامک
ماهیتنی آکلام مقسزین قبول ایتمه دیلو . او زمانلرده جهات مختلفه یه
سوق اولونان اسلام مبشرلری دین اسلامک حقیقتنی ، ماهیتنی ،
آداب اسلامیه بی آکلام تدقن صکره در عقب شریعت غرایی محمد به بی
تصدیق ، و دین اسلامی قبول ایلدیلر ؛ بوصورتله بنای اسلام قوریلوب
شمدی موجود بولنان (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰) اسلام میدانه کلدي .
بوقدر موافقیتلر جمله سی برنجی درجه ده دین اسلامک نه معقول ،
نه عالی ، نه واسع بر دین صحیح او لدینی کوستر ، وایکنچی درجه ده
اسلاملرک «فضل العالم على العابد كفضل القمر عليه البدر على سائر الكواكب»
کلام حکمت انجمانه نه قدر اطاعت ایدوب چالشد قلرینی ، عالم اولوب
حضرت پیغمبرک شـفقـتنی ، مرحمـتنی قزانـغـه بتون ذهنـلـیـلـه ، بتون
قوتلری ایله جهد ایتدکلرینی و موفق او لدـقلـرـینـی کوستـرـ . فقط
اعصار اخـیرـهـ ده او احادـیـثـ شـرـیـفـهـ لـرـهـ تـمـامـیـلـهـ رـعـایـتـ اـیـدـلـیـوـبـ یـاـلـکـزـ
مـدرـسـهـلـرـدـهـ ، مـسـجـدـلـرـدـهـ (ـفـقـهـ) شـرـیـفـ وـ تـجـوـیدـ اوـ قـوـمـغـلـهـ (ـقـوـلـاـیـجـ)
علمـ یـاـلـکـزـ (ـفـقـهـ) وـ تـجـوـیدـ اوـ لـمـدـیـغـیـ آـکـلـاـیـهـ جـفـزـ ؟ حـدـیـثـ شـرـیـفـ
تفسـیرـ اـیـدـهـ لـمـ :

علم چىنده بىلە اولسە طلب ايدىكىز بىورييورلىر، طېمىيدىركە :
عىراستانىڭ چوللارندن قالقوپ چىنە كىدوب تىخصىل علم ايدە جىڭ اولان
آدم لە جغرافيا بىلمسى و چىنلىلىرىنى كىملىر اولۇقلۇنى وھانىكى دىن اىلە

طريانى پايانىز ساحملارك لب زمن مه دار و سعى تىن آيىروب ده حىاض
حدايىقك دا ئرە دلتىك را كىدىنە نصل ايىصال و ادخال ايدە بىلەر ز ؟
حامدك ابھام معظمىنى بو كون مسن بىر قاچ چو جىغلق تقلید ايتىكە
چالىشىسى او كېك خرامان شعرك زاغ آسما بىر مىسىزلىكى اولىق
دكلىمەدر ؟

برده اکلامق ایسترم که بو کون تائسیس یارین توسعه ایدالك
ایسته نیلان نظم همهمله بو مملکتنه نه خدمت ایده بیلیرز ؟ عهانلیلرک
قوللاندقلىرى سياه مرکىلر حالا ادبياتك سېھ طالعىكىنە معكس اولمش
كىي اغلايەرقى جريان ايتسى-ين ؟ آرتق بىزه بر دوشىزىزه نهال اندام
وكل جمالك تعرىف حسن و آنى كركمىز .

بر دور انقلاب - قانلر ، جریحه‌لر ، هراس فلاکتلر له طولو -
بر کتاب ذی حیات ، بر بنای پر و قایعدر که او نی قیلیچلر یازار ویاپار
لکن او حیات آرا کتابک، او وقایع مشحون بنا نک اولومه ، نسیانه
قارشی صیانتکاری قلمیر اولور . آجیق سویله بیم انقلابی قیلیچلر
تأسیس ایدرسه قلمیر تدویر ایدر . مؤسس دور انقلاب اولان قیلیچلر
غبار آلد نیام اختفالرندن چیقه‌لی ایجه او لادی ؛ فقط ادامه واداره
دور حریت ایتمی لازم کلن قلمیر حالا حقه سیه - دائرة
ترددلرندن قیام نمون خروج اولمدیلیر . واقعا نامق کالاک معظم
اوغلی علی اکرم ، صوک عصر ادیبزک مؤبد اولادی محمد عاکف
قلب شاعر یتلرینک اندفاعات برکانیه کی آتشین اولان صادرات حواسه‌لیه
شو دور حریتک احتیاجات ادیبه سنه بیجل بر رکن خانم ، مشکور
برکافل تطمین او لدیلر . فقط بولا یمود ارلری شباب حاضر تعقیب
و تقیلید ایته ملیمه ایدی ؟

بر طاقم جنایات نفسانیه و فاجعات اخلاقیه نک بی عار مصورلری ،
رذالله شعار ستایا شخوانلری اولان بعض اسلامفز کافی . آرتق مجراء
و منصبی کرمایه لر اولان اوچرک ولوث دریا زنده الئرنده کی خشپیاره
اقلامه استادا یدرک برده معاصرلر من ، اخلاقفز شناور لک ایتمسونلر که
جنایتدر !

امین اولمی که وطنک هنر محمد و مجسم بر صبح آمال اولان قره
طوپراغنه با پر انگزدن دوشن هر سایه آل الله کوزل چهره لرک تنوعات
حمر تندن کوزلدر .

10

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

ترقيات مدنیه‌یی بو طبقه‌یه ، بني اشری استیلا ایدن جهال‌تدن
تخلیص ایدوب بو عالم ادرا که سوق ایدن ، فطرة شقی خلق‌اولنهش
بر چو جنی بر قوت خارق العاده ایله حلمه دعوت ایدن ، انسان‌لره
ساری او لان علل متنوعه امر ارضیه‌دن تخلیص ایدن ، بر فقیری علم
سایه‌سنده زنکین ایدن ، بر دولتمک دیکر دولته محاربه‌سنده غلبه
حال‌بران ، بر دینک سب انتشاری او لان مکتب دکلیدر ؟

بر طاقم خرافات ماضیه ی زوالی جاھلاره آکلامیدن بشقه بر فائده لری کوریلیورمی؟ اکر مبشر مکتبیری بولمنش او لايدی بو رزالتلره میدان ویرلزدی.

آنلره خرافات، ماضیه دن، یاخود پاره چکمکدن بحث ایده جکلرینه حضرت پیغمبر مفصل تاریخنی، فلسفة دینیه، تاریخ اسلام، آداب اسلام و بونلره مثال استفاده یه او لنه حق حقایقدن بحث ایدرلر، اوجهالت پرده لری قالدیرولر، او خواب غفلتدن اویاندیرلر دی. مبشر مکتبیرینک دها نجھه فوائدی وار.

بو حالات متاثریه متأسف اوله مق قابلیدر؟ ای اخوان دن! جناب حق بزی، دینزی، وطنمزی محافظه ایتمک ایچون برحارت اوله رق خلق ایتمشدیر. بو وظیفه سوء استعمال ایتمیلم، کمال جدیته اجرا ایدم، اهال ایتمیلم، اهال بزی کرداب سفالات و خرابیته سوق ایدر. بو یولده پاره ویرمکدن هیچ بر وقت چکینیمه لم؛ چونکه بونلر تشیث و پاره سایه سنده قوه دن فعله کتیریله بیلور. بر حارث وظیفه سنی سوء استعمال ایتمک ایچون جاتی تھلکه یه قویمه یه دائماً مهیادر. ایشته بزده جامزک فداشه بو کمالاته بو موافقیلره واصل او لنه حقیقی بیلره ک، هیچ تردد کوسترمیلم. جالیشم، دنیاده چالیشم و تشیث سایه سنده هر امله موفق اولنور. وقت حاضرده مرکز خلافتده، ممالک اسلامیه نک زنکین شهر لرندن عد اولنان مصربه، هندستانده برر مبشر مکتبی تأسیس اولنسه اکاده راضی اولورز. بز شمدی زمان اسلامده بر تشیث، بر چالیشم اثری بولق ایستیورز، شمشدیک بوده کافیدر. اکر ینه اسکی حالمزد، اسکی تبلک کمزد دوام ایده جک اولور سه ق اسلامیتک هیچ بر وقتده انتشاری کورولیه جکدر. چالیشم، پاره صرف ایتمک، تشیثدن بشقه دین اسلامه نجات و نجاح یوقدر. حقیقتک پرده کتیان آلتنده قلمیه جغه امیز، فقط حقیقتک اظهاری چالیشم، ایله حاصل اولور. باقی والسلام على من اتبع الهدی.

عبدالا بد شریا

بیروت

صراط مستقیم

ژاپونیا، چینه، سودانه کیتمه دن اول کندي مملکتمند بولونان دین قاردلشلر مزی اویاندیر سه ق، حقایق اصلیه دینیه یی او نلره اکلامه بیلسه ک بزم ایچون بوده بیوک برموقیت در. چونکه بوراده کی مسلما نلرک احوالی کیتیکه اویله غریب برشکل آلیور که تأسیف ایتمک، آغلامامق ممکن دکلدر. بز شمدی زمان حریتده ده بو تأسیف نمون حاللره لا قید قاله حق اولور سه ق برمدت صوکرا مهالک ملحوظه بر سیل خروشان کی موجودیتی قابلادیه زمان اللر من بو کر مندہ قالیرسه حیرت و تمیجنب ایده ملی یز.

بوکون اسلاملرک انحطاط حاضرینی دینه حمل ایدیورلر. حالبوکه بزرمانلر شرق و غربده تموج ایدن لوای محمدی یی طاشیان سینه لر، هر درلو مأثر بدیهه مدنیه یی وجوده کتیرن دماغلر هپ بودین جلیلک حقوپرست سالکلری ایدی. صوکرالری مسامانلر تفرقلره دوشهرک

متدين اولدقلرینی، ماضیلرینی، او کر نمکه تاریخ معاونت ایده جک.. او حالده جغرا فیا و تاریخ او کر نمکه مزی حضرت پیغمبر یالکنر شو حدیث شریفنده امر ایدیور. بو حدیث شریفه مثال نجھه حدیث شریفلر صادر اولمش درکه بزی حال حاضرده موجود اولان علوم و فنونی او کر نمکه مجبور ایدیور. بعلوم و فنونی او کر نمک ایسه بالکر مکتبیره متوقفدر.

بوندن درت بش غصر اوللرینه ارجاع نظر ایده جک اولور سه ق اسلاملرک دنیایی تسخیر ایتش اولدقلرینی مشاهده ایده جکمز بدیهیدر. ایشته بوموفقیتلرک هبسی علمه و احکام دینه رعایت ایتمه لرندن ایلو و کامشدر. فقط شمدى کوریبورز که مسلمانلرک قولی قیراش، قانلری فاسدا اولمش. نزه یه باقسه ق، نرده بولنسه ق حیاتی زهر لیه جک احوال اطرافی احاطه ایتمش، صبر اولنماز، صبرینه هیچ بر کوکل راضی اولماز بر حاله دیز. بو حال اراده یی سالب بر مرتبه یه واردینی ایچون انسان بی اختیار سویلیور. نه دیرلر سه دیسونلر، مؤمن بیلدیک شیدئی سویلیکه مأمور در. بز طرفدن ده بو وظیفه دینیه بزی اجبار ایدیور. انسان بو وظیفه یی ایفا ایتمزه دیندن چیقار، چونکه ایان قلبنده یر بوله ماز. دین اسلامک اک بیوک مقصدی ایسه انسان ایچون سعادت مادیه و معنویه نک ویا تعییر آخرله سعادت دنیویه و اخرویه نک مداری، مكافات و مجازاتک اک بیوک استناد کاهی اولان اراده و اختیاری تأمین ایتمک و بناءً علیه اراده و اختیارک منشأ و مولدی اولان و جدانی حر بر افقدر. بو حکمته مبنیدر که دعوت دینه جبر و اکراه دکل تبلیغ اساس قائمشدر، او حالده ممالک اسلامیه نک جهات مختلفه سنده متعدد مبشر مکتبیری کشاد اولنسه و نشأت ایدن مبشر لری ژاپونیا یاه، چینه، سودانه و دها سائر ممالکه سوق اولنساده آنلره دین اسلامک ماهیتی، حقیقتی عالمانه بر صورتده آکلامتسه لر و آنلره طریق حق کوسترسه لر بويولده ینه عالم اسلامیت اسکی سطوط و مظفریتی الده ایتسه نه اعلا اولور.

اسلامده پاره ده وار، جهه دده وار. یالکنر بر تشیث یوق، طمارلری او بیوشمش، حماست دینیه لری آنلری تحریک ایده بیور، اکر تشیثده موجود اولسه اجدادیمک امتنلرینه مستحق اولماز، بالعکس آنلرک تجیلارینی قزانیز، که بو اک بیوک برسادت اخرویدر. مکتبیسز علم تحصیل اولنماز، و علم مسزدہ تبلیغ یزیر غیر قابلدر. او حالده نشر اسلام تشیثی یالکنر مبشر مکتبیرینه منیحصر قالمش اولدینی بدیهیدر. ممالک اسلامیه نک هر شهر نده لااقل ایکی اوج مكتب موجود اولدینی کی بوده مبشر مکتبی تأسیس اولنسه نه اولور؟ اسلامیتک کیتیکه تدنی ایتمکده بولندیفی کیمسه لر کورمیورمی؟ نزهه او علما؟ نزهه او مشایخ کرام؟ آنلر هیچ بوسئله مهمه یی موضوع بحث ایتمیور لری؟ خیر، چونکه آنلر اسلاملردن پاره چکمکله مشغول بولنیور لر! ماضیدن، مستقبلدن شواهده لزوم یوق، حال حاضر دجامعله من ده کی علامالرک (اسمده علماء حقیقته تده جاھل) و عظلری: صوفته لر پاره ویریکنر، چونکه آنلر مقدسدر، معز زدر. و یاخود

تعددی و نسبیه اظهار ایدر ، بونلردن هر بریسی بویور ، انقسام ایدر . وایکی شیخص جدید حاصل ایدر . ایشته بوسسلسله تشكلاس بویله جه دوام ایدر کیدر .

شوندز اکلاشیلیور که وحیدالحجراتک تکاملی ایکی دوری حاویدر . برنجیسی قبل التولید ، یعنی نشوونما دوری در که مخلوق ایکنچی دوره یعنی دور تولید و تناسلہ حاضرلر .

(وایسہان) تک حجرملی ذوی الحیاتک باقی وغیر فانی اولدینگی ادعا ایدیبور سده بونلرده عارضی اوله رق تلف اوله بیلورلر . ! فی بونلرده موت طبیعی یوقدر . حتی ایلروده بحث ایده جکمز وجهلم بحوال کشیرالحجرات ایچون بیله برد رجه یه قدر عینیدر .

کشیرالحجراتده حجره ابتدائیه یعنی (بیضه) ینه عینی نوعدن تحصل ایدن بر حجره دیکرله یعنی (حوین منوی) ایله قاریشدقدن صکره بر (بیضه ملابحه) اولور . بوده نشو ونمای بوله رق ایکی حجره دیکرله انقسام ایدر ، فقط بونلر ، وحیدالحجراتده وقوعه کلن حالاته مغارب اوله رق ایکی ذی حیات جدید ، ایکی شخص تشكیل ایتمک اوزره بربوندن آیرلزلر ، بر لکده مجتمع اوله رق نشو ونمای بولور و هر بری ایکی حجره یه آیرلولر . ایشته بوانقسام پک چوق دفعه تکر رایدہ ایده بر چوق حجراتک تکثیری انتاج ایدر که بونلرک کافه سی یکدیکریته ملاصداعضا و انساج مختلفه تشكیل ایتمک اوزره تخلفه دوچار اولورلر . بوعاضا و انساجک هیئت مجموعه سیده کشیرالحجره اولان شخصک وجودنی تشكیل ایدر .

انسانک وجودنی تشكیل ایچون بیکلرجه میلیار حجرات (حساب ایدادیکنه کوره وجود بشر الی تریلیون حجره دن تشكل ایتمشدرو) نوعک باقی اولدینی مدبجہ هر انسان ایچون عینی اولان بر پلان موجنبیجه ، بر زئلام و سیاق مکمل اوزره توضع ایدرلر . انسان ایچون اولان بحوال کشیرالحجرات اولان ذوی الحیاتک کافه سی ایچون عینیدر . هام شوراسی اول قدر شایان دقیدر که بوبلان شخص کشیرالحجره نک بتون تعضوی ، بتون وظائفی و بتون قابلیتیه بیضه ملتفحه نه بالقوه موجوددر .

مختلف ذوی الحیاتک بیضه ملتفحه سی شکل و ترکیب کیمیویجه بر برینک عینیدر .

انسان یومورط سی کوپک یومورطه سنہ تمامًا مشابهد . فقط برنجیسی انسان ایکنچیسی بر کوپک چیقاریر . بیضه نک شکل و ترکیب کیمیویسی طانیق کفایت ایمز ، هنستئی بیامک لازمدر . زیرا منشأ یومورطه نک حجره سنہ عادتا مهر مخصوصی باصیبور . بیضه ملتفحه بی تصور ایدنلر ایچون حیرتہ دوشمه مک ممکن اوله من . پرو تو پلامانک بوکتلہ خردہ بینیسی ، (ذی حیات) دینیلن [انسان ، کوپک ، قوش ، بالق ، بوجک ، نبات] اثر نفیسی وجوده کتیرهن بر صفتکاردر . بو آنار نفیسہ نک یانندہ بدایع بشریه چو جق اویونجاغی متابه سندہ قالیر . کشیرالحجراتک تکاملی اوچ دوری حاویدر :

جبل متین الـھی یہ اعتقادمن او زاقلاشه رق بوطاللرہ کرفتار اولدیلر . یوقسہ دین مینیمز بزه دائماً وحدتی ، دائماً اک ایلروده بولونہ یی امر ایدیبور . بز هیچ کیمسے یہ محتاج اولما یہ جغز ، بتون اقوام بزدن اقتباس مدنیت ایده جک ؟ بتون علوم و فنونک ، بتون ترقیات مدنیه نک مرکز و منبعی اسلاملر ، ممالک اسلامیہ اوله جق .. نته کیم وقتیله بویله ایدی . مع التأسف شمدی ایسہ او شرف ، مظہریت شویله طورسون او فنونک ، او ترقیات مدنیه نک دشمنی اولمشز . دینیزی تبدله او غرامش ، یوقسہ اسکی مسلمانلر می دینی اکلامامش ؟

نه غریب حالدر ، بونلری کوریبور ، حس ایدیبور ، سویلیور زدہ ینه بش کشینک باش باشہ ویرہ رک بالفل چالشمہ باشلادقیلینی کورمک نصیب او لمایبور . سچنلرده بویله برمکتب تأسیسہ اولان احتیاجی بعض ذواته عرض ایتدکدہ آلدیغمز جوابلردن بد بینلکدہ پک حقیقی و معدنور اولدیقمزه کسب قناعت ایلداک .

نہ در بحوال ؟ مسلمانلرک قانی می تورو میش ؟ قلبی می تمحیر ایتمش ؟ یوقسہ دینیزی ده دوشونہ یی اجنیلر دن می بکلیه جکز ؟ یازیق در . بحوالک دوامی ممکن دکلادر . بر قاج عصر طرفندہ روی ارض ده یوز ، ایکیویز میلیون اکسیلن مسلمانلر حالا بونحطاطی حس ایمیه رک کمال فعالیت و جدیتله بالفعل چالشمغه . یولیله ، مدنی کیمسہ لرہ مخصوص بر انتظام ایله چالشمغه باشلا مازلرسے صوکرا قباحتی هیچ کیمسہ ده بولما سونلر .

آرتق طمارلرندہ خون اسلامیت جولان ایدن ارباب حینت باحتیاجی حس ایله ، غیرت و فعالیتہ کله رک بو خصوصیه کی فدا کارلغنک قیمتی تقدیر ایلعلی و همان ایشہ باشلاملی درلر . توفیق جناب حقدن در .

.....

فلسفہ حیاتیہ

یاخود

ایہات و امہب

ذوی الحیاتک تکامل و تناسی

ذوی الحیاتک مکان اعتباریه مورفو لوڑیسی بوندن او لکی مقاہ مزدہ مطاعه ایتدک . برده زمان یعنی شخص و نوعنک دوامی اعتباریه تدقیق ایده جکز .

مشاهدات فیہ بزه کوستریبور کہ بتون ذوی الحیات بدایتہ بر تک حجر دن تشكل ایتمشد . بو حجره ابتدائیه نک ترتیب داخلیسی شخصک وحیدالحجره ویا کشیرالحجره اوله جفنه کوره تخلاف ایدر . وحید . الحجراتده تولدن اعتباراً حجره نشو ونمایه باشلار . بر زمان معینہ واصل اولونجہ ایکی ذوی الحیات تشكیل ایتمک اوزره بذاته ایکی بارچہ یه آیرلور . بوندن صکره اسکی حجره ، اسکی شخصدن هیچ بر اثر قلاماز ، یرینہ ایکی شخص جدید قائم اولور . بونلرده او لکی کبی علام